

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

Република Србија Министарство финансиј

«Зеленое» бюджетирование

Реформы в сфере государственных финансов как предпосылка к внедрению практики «зеленого» бюджетирования

- Программно-целевой бюджет
- Программа среднесрочных расходов
- Разработан информационный инструментарий для бюджетного планирования и прогнозирования

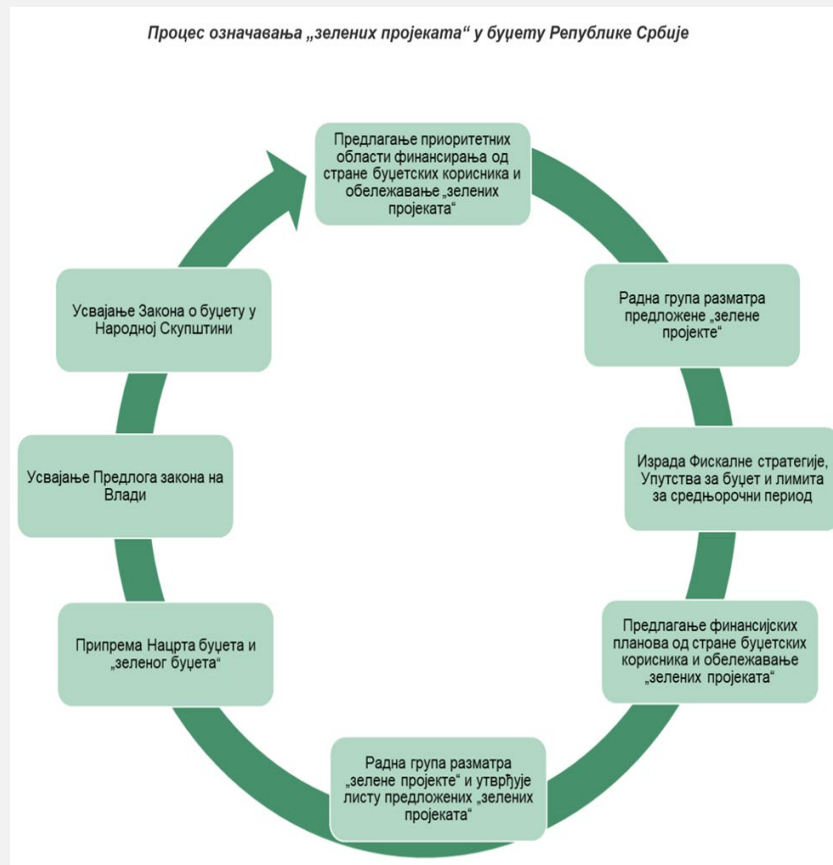
«Зеленый» бюджет: баланс между финансами и устойчивостью

Процес внедрения «зеленого» бюджетирования

Этапы внедрения «зеленого» бюджетирования:

- Формирование рабочей группы по «зеленому» бюджетированию
- Разработка «дорожной карты»
- Создание методологии
- Обязательное применение положения закона о бюджетной системе (ZoBS)
- Маркировка на этапе определения приоритетных направлений финансирования (ПНФ)
- Разработка инструментов для сбора дополнительной информации
- Маркировка на этапе представления бюджетополучателями своих финансовых планов
- Проверка маркированных проектов членами рабочей группы
- Подготовка «зеленого» бюджета как приложения к комплекту бюджетной документации
- Контроль за исполнением

Дилеммы в ходе разработки методологии

- Критерии для маркировки?
- Уровень маркировки – программа, ПМ/П (программные мероприятия/проект), экономическая классификация?
- Охват методологии – применяется ли ко всем бюджетополучателям, и если да, то включать ли их всех немедленно? Методология применяется ко всем прямым и косвенным бюджетополучателям Республики Сербия.
- Контроль за исполнением?

Критерии маркировки - таксономия ЕС и «зеленый список» ЕС

Смягчение изменения климата

Адаптация к изменению климата

Устойчивость и защита водных и морских ресурсов

Переход к экономике замкнутого цикла

Предотвращение загрязнения и борьба с ним

Защита и восстановление биоразнообразия и экосистем

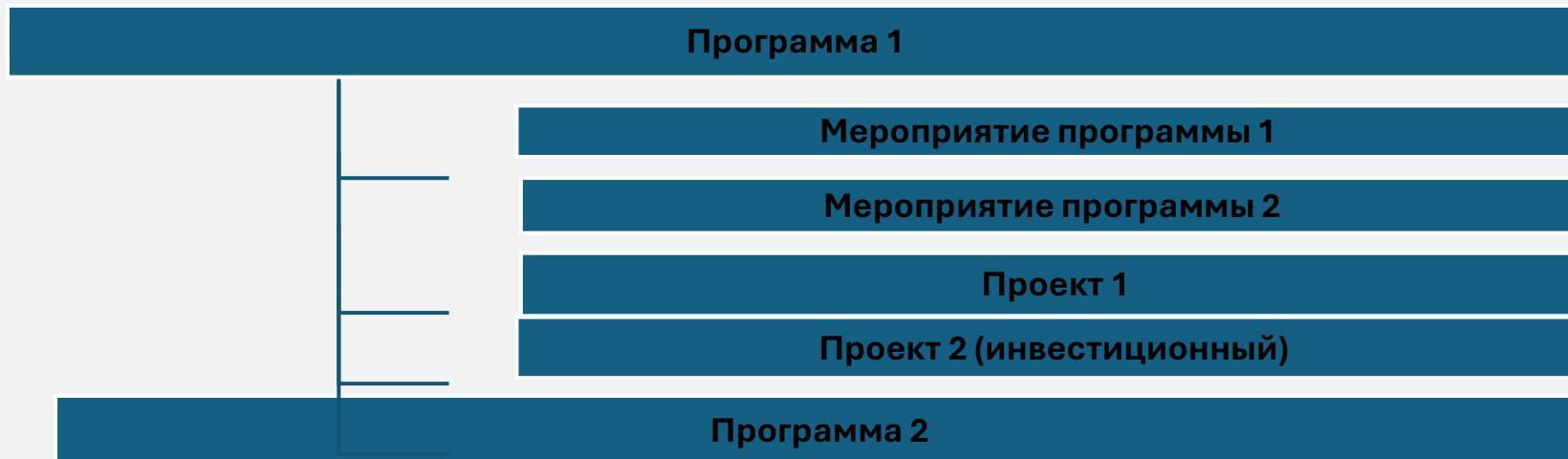
«Зеленый список» ЕС: сначала применялась «легкая» маркировка, т.е. маркировались только благоприятные статьи, которые четко соотносятся с секторами и категориями в «зеленом» списке ЕС.

«Зеленый список» включает в себя перечень статей бюджета, чистое воздействие которых на окружающую среду можно считать «зеленым», и в целом следует уровням классификации, которые используются в Классификации функций государства.

«Зеленый список» включает перечень стратегических целей, которые явным образом благоприятно сказываются на состоянии окружающей среды.

Уровни маркировки

Класс и подкласс	Нейтральный по определению	Отмечено в 2025 ф.г.	Отмечено в 2026 ф.г.	Отмечено в 2027 ф.г.
Класс 400000: Текущие расходы		•	•	•
410000) Расходы на оплату труда	•			
440000) Оплата процентов и связанных с ними расходов по займам	•			
470000) Социальное страхование и социальная защита	•			
Класс 500000: Расходы на приобретение нефинансовых активов		•	•	•

Рабочая группа по «зеленому» бюджетированию

- Была сформирована рабочая группа для подготовки методологии.
- В ее состав входят представители Министерства финансов, Министерства строительства, транспорта и инфраструктуры, Министерства энергетики и горнодобывающей промышленности и Министерства сельского хозяйства.
- Выполнен анализ предложенных «зеленых» проектов.
- Перечень «зеленых» проектов пересмотрен.
- Подготовлен «зеленый» бюджет.

Реализована маркировка новых проектов в системе подготовки бюджета, разработан дополнительный инструмент для «зеленых» проектов

- Бюджетополучатель маркирует проект в системе как «зеленый».
- Таблица для внесения дополнительных данных о «зеленом» проекте (первоочередная цель, второстепенная цель, соответствие «зеленому списку», пояснения и т.д.) включается в финансовый план как отдельное приложение.

редакция	глава ДКС	номер ДКС	наименование корпоративного проекта	финансирование	номер программы	ПФП/ПУ	наименование проекта	Применим ли ЗПС на кой се обави (проектна работа)	Применим ли ЗПС на кой се обави (проектна работа)	Секундарни објави ЗПС на кой се обави (проектна работа)	Секундарни објави ЗПС на кой се обави (проектна работа)	Одговарајући доминантни објави (проектна работа)	Извор категорија за зелено финансирање	Специфични критеријуми за обави финансирање (у зеленом листу)	Иницијативни подаци о објави финансирања (у зеленом листу)	Пројекат је у складу са критеријумима из закона о пројекатној управљању јавним финансирањем	Улога на националном нивоу ЗПС	Зелени циљеви и индикатори за мерење њиховог програмског будџета	Додатно објашњење постојећих пројекатних циљева	Страна			
								објави природна стварна на ЗПС				критеријуми за означавање				капитални пројекти				мониторинг			
25	0	16950	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	560	0404	0004	Управљање заштитом животне средине	Да	Да	Да	Да	Повољан износ	Зелена листа	Енергетика енергетике и трансформационе енергетике од обновљивих извора енергетике и енергетике од обновљивих извора енергетике	Не	Пројекат је у складу са критеријумима из закона о пројекатној управљању јавним финансирањем	Улога на националном нивоу ЗПС	Да	Испуњавање критеријума за обави финансирање пројекатних циљева	Циљеви ЗПС за зелену таксономију (колоне 4 и 5)			
25	0	16950	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	560	0404	4008	Управљање заштитом животне средине	Да	Да	Да	Да	Повољан износ	Зелена листа	Водарство и контрола загађења	Не	Пројекат је у складу са критеријумима из закона о пројекатној управљању јавним финансирањем	Улога на националном нивоу ЗПС	Да	Испуњавање критеријума за обави финансирање пројекатних циљева	Убави финансирање климатских промена			
25	0	16950	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	560	0404	4000	Управљање заштитом животне средине	Да	Да	Да	Да	Повољан износ	Зелена листа	Земљиште, подложне воде и атмосферско загађење	Не	Пројекат је у складу са критеријумима из закона о пројекатној управљању јавним финансирањем	Улога на националном нивоу ЗПС	Да	Испуњавање критеријума за обави финансирање пројекатних циљева	Адаптација на климатске промене			
25	0	16950	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	560	0404	4012	Управљање заштитом животне средине	Да	Да	Да	Да	Повољан износ	Зелена листа	Водарство и контрола загађења	Не	Пројекат је у складу са критеријумима из закона о пројекатној управљању јавним финансирањем	Улога на националном нивоу ЗПС	Да	Испуњавање критеријума за обави финансирање пројекатних циљева	Одговитост за заштита водних морских ресурса			
25	0	16950	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	560	0405	0002	Заштита природе и климатске промене	Да	Да	Да	Да	Повољан износ	Зелена листа	Биодиверзитет и природна екосистема	Не	Пројекат је у складу са критеријумима из закона о пројекатној управљању јавним финансирањем	Улога на националном нивоу ЗПС	Да	Испуњавање критеријума за обави финансирање пројекатних циљева	Прелазак на циркуларну економију			
25	0	16950	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	560	0405	0004	Заштита природе и климатске промене	Да	Да	Да	Да	Повољан износ	Зелена листа	Биодиверзитет и природна екосистема	Не	Пројекат је у складу са критеријумима из закона о пројекатној управљању јавним финансирањем	Улога на националном нивоу ЗПС	Да	Испуњавање критеријума за обави финансирање пројекатних циљева	Спремавање буџета и одржавање истраживања и развоја за заштиту животне средине			

Подготовлен «зеленый» бюджет

ЗЕЛЕНИ БУЏЕТ

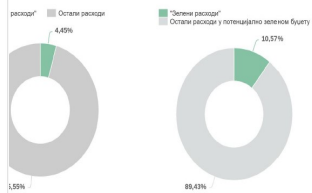

„зелених пројеката“ су обухваћени корисници буџета Републике Србије. У 5. години, укупно је 4 министарства означило своје програмске активности и „зелене“.

2025. годину, означене су само повољне ставке, односно расходи који се налазе сти ЕУ а чији се нето утицај на животну средину може сматрати „зеленим“. Углавном се ради о обухвату негативне (односно, „чисти“) ставке или комбинације мају позитиван утицај на појединце, а негативан на друге димензије заштите природе. Део расхода је по својој економској природи, сврстан у неутралне, али који нису означени као зелени, сматрају се неопозитивним ставкама. У ствари, очекује се проширивање обима означавања расхода у складу са

лине нису укључени расходи који се односе на расходе за запослене, социјална месна трансфера општинама и градовима, трансфере организацијама државног осигурања, новчане казне и пенале, камате, текућу буџетску резерву, трансферама који се не могу посматрати у контексту зелених расхода јер финансирање надлежности или законску обавезу и та средства нису за избор да ли ће бити одређена за „зелене пројекте“ или не. Ови расходи не неутрални и представљају око 53% укупних расхода буџета Републике. Од ода буџета за 2025. годину као зелени је означено 4,45% док од укупних потенцијално могу бити зелени у буџету за 2025. годину као зелени је означено

ри у буџету

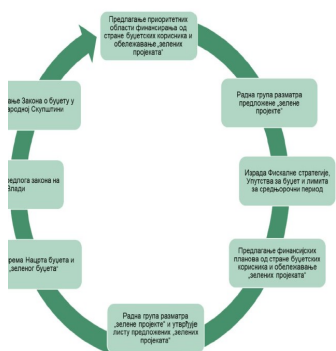
текао утицај о величини буџетских средстава која се сматрају „зеленим“ објекте са чланцима ЕУ и земљама ОЕЦД:

Иницијална „зелених пројеката“ у буџету Републике Србије

Иницијална пројеката и програмских активности у складу са критеријумима из зде, извршени су корисници буџета у СПИРИ систему као део процеса и предлога приоритетних области финансирања за период 2025-2027. Други круг је спроведен прелиминарним представљања финансијских планова буџетских корисника 2025-2027. За потребе образложења означавања, корисницима је пружена стручна подршка на изради допуних информација на основу којих је дорађена листа пројеката чије су се стекли услови за означавање зелених пројеката у оквиру листу Републике Србије за 2025. годину.

Иницијална зелених пројеката у систему СПИРИ и попуњавања додатних ра о зеленим пројектима у прилогу 10. Међуреорна радна група за реформу финансијски рази остваривања циљева „зелене агенде“ анализира је предложене листу пројеката и утврдила коначну листу испих. У раду Радне групе поред два финансијера учествују представници најважнијих ресорних министарстава и листе животне средине, као што су Министарство заштите животне средине, тно рударства и енергетике, Министарство грађевине, саобраћаја и ктуре и Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и други.

Процес означавања „зелених пројеката“ у буџету Републике Србије

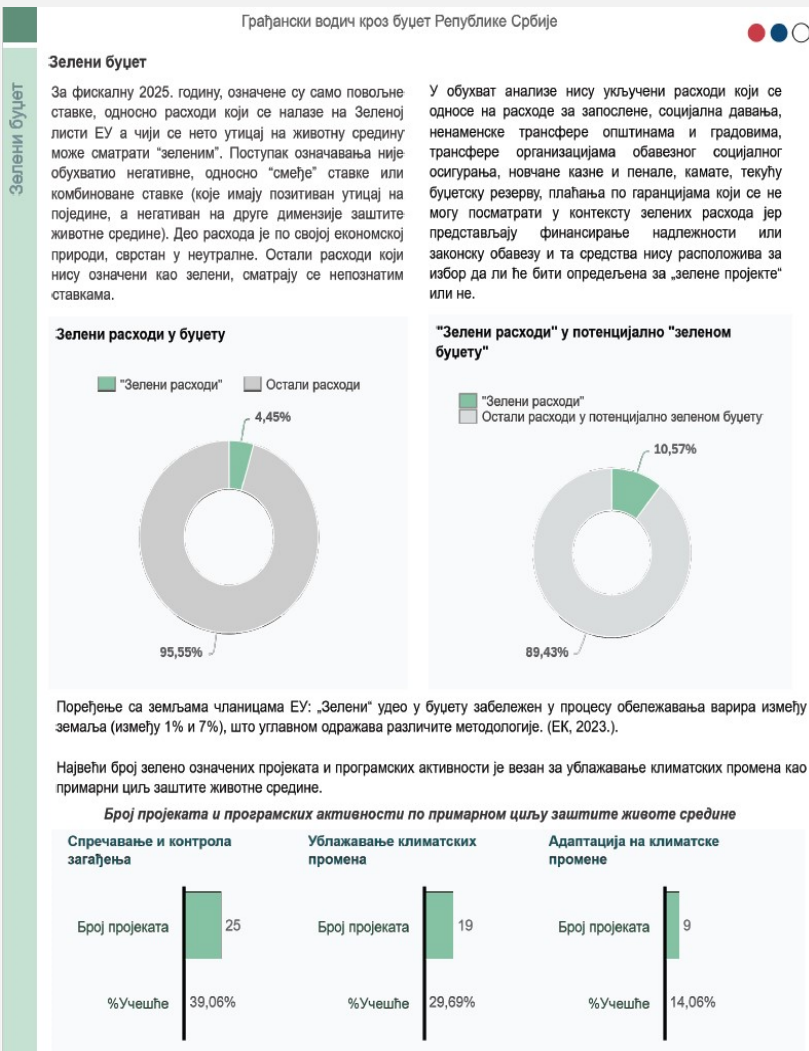

ПРИЛОГ 1А – СПИСОК ЗЕЛЕНИХ ПРОЈЕКТА

редни број	назив корисника	Шифра Програма	назив програма	ИД/П/ПЗ	назив пројекта	Примарни циљ заштите животне средине	Примарни циљ усклађен са ДНШН принципном (ДД/НС)	Опциононални доминантни утицај примарног циља на ЈИС	критеријум за означавање	Специфични критеријуми за означавање са Зелене листе	веза са националним циљем заштите животне средине	Износ планиран у буџету за 2025. годину
25	Министарство заштите животне средине	0434	Управљање заштитом животне средине	0014	Подстицаји за куповину електричних приватних возила	Спречавање и контрола загађења	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Енергетска ефикасност и транзиција (Смањене зависности од фосилних горива/поддршка за приватног електричних возила)	Закон о заштити животне средине, Уредба о условима и начину спровођења субвенционисане куповине нових возила која имају искључиво електрични погон Програм заштите ваздуха у Републици Србији за период од 2022-2030 године са Анципним планом	170.000.000
25	Министарство заштите животне средине	0434	Управљање заштитом животне средине	4006	Смањене загађења ваздуха у Србији из индивидуалних извора	Спречавање и контрола загађења	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Ваздух и клима/пречишћавање ваздуха и смањене загађења/поддршка	Програм заштите ваздуха у Републици Србији за период од 2022-2030 године са Анципним планом, Стратегија нискоугљеничног развоја, Закон о климатским променама, Закон о заштити ваздуха	130.000.000
25	Министарство заштите животне средине	0434	Управљање заштитом животне средине	4010	Заштита и очување вода као природних ресурса	Одрживост и заштита водних и морских ресурса	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Земљиште, подземне воде и изворишта/чишћења тла и водних тела	Закон о заштити животне средине Закон о водама, Стратегија управљања водама на територији Републике Србије до 2034 године,	30.000.000
16	Министарство заштите животне средине	0434	Управљање заштитом животне средине	4017	Напомена: „Земља, земљиште, утицаји и генерирају компарација за градње	Спречавање и контрола загађења	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Ваздух и клима/пречишћавање ваздуха и смањене загађења/поддршка	Закон о заштити животне средине, Закон о заштити ваздуха, Програм заштите ваздуха у Републици Србији за период од 2022-2030 године са Анципним планом, Стратегија нискоугљеничног развоја, Закон о климатским променама,	360.000.000
25	Министарство заштите животне средине	0435	Заштита природе и климатске промене	0002	Подстицаји за програме управљања заштитним природним добрима од националног интереса	Заштита и обнова биодиверзитета и екосистема	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Биодиверзитет и природни екосистеми/Заштита и обнова екосистема/Поддршка за заштити природе	Закон о заштити природе, Уредба о распореду и коришћењу средстава за субвенционисане заштитним природним добрима од националног интереса за категорију природу,	550.000.000
25	Министарство заштите животне средине	0435	Заштита природе и климатске промене	0004	Пошумљавање у циљу заштите и очувања природног биодиверзитета	Заштита и обнова биодиверзитета и екосистема	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Биодиверзитет и природни екосистеми/Заштита и обнова екосистема/ Поддршка за заштити природе	Закон о заштити природе, Закон о заштити животне средине, Закон о националним парковима,	150.000.000
25	Министарство заштите животне средине	0435	Заштита природе и климатске промене	4009	Очување и заштита земљишта као природног ресурса	Заштита и обнова биодиверзитета и екосистема	Да	Повољан утицај	Зелена листа	Земљиште, подземне воде и изворишта/чишћења тла и водних тела / поддршка	Закон о заштити природе, Закон о заштити животне средине, закон о заштити земљишта	66.000.000
											Пројекат партнерски програма Министарства заштите животне средине	

«Зеленый» бюджет в Руководстве по бюджету для граждан

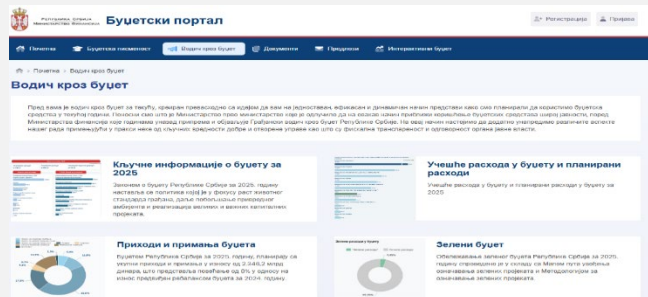
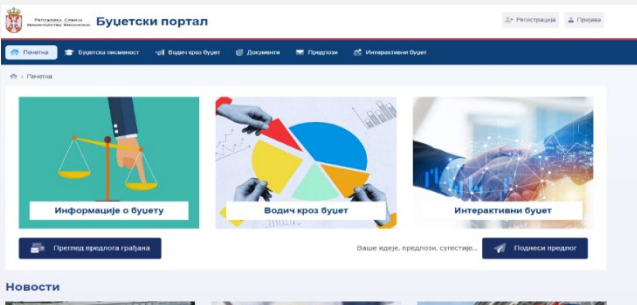

- Гражданский бюджет включает в себя раздел, посвященный «зеленому» бюджету.
- Предусмотрен обзор «зеленых» расходов в бюджете, указано число проектов и программных мероприятий, основная цель которых – защита окружающей среды.
- Также содержится пояснение для граждан о том, как маркируются расходы, и что охвачено анализом.

Дальнейшие шаги

- Размещение информации на интернет-портале, посвященном участию граждан в бюджетном процессе

- Повышение компетенций сотрудников бюджетополучателей в части соблюдения положений Методологии для маркировки «зеленых» проектов;
- Повышение компетенций работников бюджетного сектора в интересах совершенствования процесса посредством предоставления рекомендаций по более эффективной маркировке «зеленых проектов» и определению информации по программе;
- Совершенствование компетенций рабочей группы в части проверки (верификации) проектов, маркированных как «зеленые».
- Пересмотр Методологии
- Вовлечение других уровней государственного управления в процесс зеленого бюджетирования